

CHỦ ĐỀ: CON NGƯỜI, DÂN SỐ VÀ MÔI TRƯỜNG

I. Tác động của con người tới môi trường qua các thời kì phát triển của xã hội

- Thời nguyên thủy
- + Chủ yếu sống hòa nhập thiên nhiên
- + Một số tác động: săn bắt, hái lượm, đốt rừng để săn thú, ...
- Xã hội nông nghiệp
- + Chặt phá rừng lấy đất canh tác, chăn thả gia súc
- + Cày xới đất canh tác làm suy giảm độ màu mỡ của đất
- + Phá rừng mở rộng khu dân cư và khu sản xuất nông nghiệp
- + Hình thành hệ sinh thái mới: hệ sinh thái trồng trọt
- Xã hội công nghiệp
- + Diện tích rừng bị thu hẹp
- + Tạo nhiều vùng trồng trọt lớn
- + Lai tạo và nhân giống nhiều cây trồng, vật nuôi quý
- + Sử dụng các biện pháp cải tạo thiên nhiên

II. Tác động của con người làm suy thoái môi trường tự nhiên

- Tác động lớn nhất của con người gây suy thoái môi trường là phá hủy thảm thực vật
- => Hậu quả: Xói mòn và thoái hóa đất, ô nhiễm môi trường, hạn hán, lụt lội, lũ quét, ...

III. Vai trò của con người trong việc bảo vệ và cải tạo môi trường tự nhiên

Những biện pháp chính bảo vệ và cải tạo thiên nhiên:

- Hạn chế phát triển dân số quá nhanh
- Sử dụng hiệu quả các nguồn tài nguyên
- Bảo vệ các loài sinh vật
- Phục hồi và trồng rừng mới
- Kiểm soát và giảm thiểu các nguồn chất thải gây ô nhiễm
- Hoạt động khoa học góp phần cải tạo nhiều giống vật nuôi, cây trồng cho năng suất cao

IV. Ô nhiễm môi trường là gì?

- Ô nhiễm môi trường là hiện tượng môi trường tự nhiên bị bẩn, đồng thời các tính chất vật lí, hóa học, sinh học của môi trường bị thay đổi, gây tác hại tới đời sống của môi trường và các sinh vật khác.
- Ô nhiễm môi trường chủ yếu do hoạt động của con người gây ra.

V. Các tác nhân chủ yếu gây ô nhiễm

1. Ô nhiễm do các chất khí thải ra từ hoạt động công nghiệp và sinh hoạt

- Khí thải độc hại: CO, SO₂, CO₂, NO₂, ...
- Nguyên nhân: Do quá trình đốt cháy nhiên liệu

- Hậu quả: gây ô nhiễm không khí => gây hại tới sinh khỏe của các sinh vật

2. Ô nhiễm hóa chất bảo vệ thực vật và chất độc hóa học

- Thuốc bảo vệ thực vật: thuốc trừ sâu, thuốc diệt cỏ, thuốc diệt nấm gây bệnh, ...

- Chất độc hóa học: điôxin, ...

- Hậu quả: tích tụ và gây ô nhiễm đất, nguồn nước, ... => ngấm và gây hại cho sinh vật

3. Ô nhiễm do các chất phóng xạ

- Nguyên nhân: chủ yếu từ chất thải của công trường khai thác chất phóng xạ, nhà máy điện nguyên tử, ...

- Hậu quả: đột biến ở sinh vật, gây bệnh di truyền và bệnh ung thư ở người

4. Ô nhiễm do chất thải rắn

- Chất thải rắn gây ô nhiễm bao gồm các dạng vật liệu được thải ra qua quá trình sản xuất và sinh hoạt

- Hậu quả: gây ô nhiễm đất, nước, ... => gây hại tới sinh khỏe của các sinh vật

5. Ô nhiễm do sinh vật gây bệnh

- Nguyên nhân: do rác thải không được thu gom và xử lý đúng cách

- Hậu quả: các sinh vật có hại phát triển => gây bệnh cho người và sinh vật khác

VI. Hạn chế ô nhiễm môi trường

- Hạn chế ô nhiễm nguồn nước

+ Trồng cây xanh

+ Xây dựng mà máy xử lý nước thải đúng quy trình

+ Xây dựng nhà máy, xí nghiệp xa khu dân cư

- Hạn chế ô nhiễm không khí

+ Trồng cây xanh

+ Sử dụng các nguồn năng lượng mới như: gió, nước, mặt trời, ...

+ Xây dựng mà máy xử lý khí thải đúng quy trình

- Hạn chế ô nhiễm do thuốc bảo vệ thực vật

+ Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật chất lượng và đúng quy trình

+ Dùng biện pháp thiên địch chống sâu bệnh thay cho thuốc bảo vệ thực vật

- Hạn chế ô nhiễm do chất thải rắn

+ Xử dụng các vật liệu dễ phân giải

+ Phân loại rác

+ Xây dựng nhà máy xử lý rác thải

=> Cần tăng cường tuyên truyền và giáo dục để nâng cao hiểu biết và ý thức của mọi người về phòng chống ô nhiễm

=> Trách nhiệm của mỗi người là hành động để phòng chống ô nhiễm, góp phần bảo vệ môi trường sống của chính mình và cho các thế hệ mai sau

